



evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příprava na vyučování oborů Český jazyk a literatura a Člověk a jeho svět s cíli v oblastech OSV, MKV a čtenářství

Název učební jednotky (téma)	Hanin kufřík
Stručná anotace učební jednotky	<p>Celá lekce vychází z textu, který je o příběhu sourozenců Hanky a Jiřího Bradyových, kteří jako desetileté židovské děti byly odvezeny do terezínského ghetta, kde se jejich osud rozdělil.</p> <p>Žáci pracují postupně se třemi ukázkami z knihy Hanin kufřík. Vymýšlejí pokračování příběhu, diskutují nad ukázkami a ve skupinách připravují jejich dramatizaci.</p>
Nutné předpoklady (Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).	<ul style="list-style-type: none"> • Znalost pojmu holocaust a souvislostí 2. světové války
Časový rozsah učební jednotky	135 minut
Věk žáků (ročník)	5. ročník





evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
	Ano	Ano					Ano
Vyučovací obor(y)	Český jazyk a literatura Člověk a jeho svět						
Dlouhodobé cíle <small>(Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)</small>	—						
Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chcí v dané učební jednotce naplnit	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák vyjádří své dojmy a pocity. • Žák popíše, jaké konkrétní chování postav z příběhu se mu líbilo a proč a jaké ne a proč. • Žák popíše situaci, kdy se na svět snažil dívat očima druhého. <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák identifikuje postoje a hodnoty jiných lidí prostřednictvím jejich promluv a chování. • Žák rozlišuje projevy netolerantního chování k jakémukoli druhu odlišnosti ve společnosti a uvede konkrétní příklady. • Žák si uvědomuje a na konkrétních příkladech uvede, jak diskriminace a xenofobie a extremismus mohou narušit mezilidské vztahy. 						





evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<ul style="list-style-type: none"> • Žák prostřednictvím ukázek pochopí přirozené kulturní vazby mezi naším a židovským národem (první a druhá ukázka) a na druhé straně humanistické a kulturní vazby mezi národy obecně, konkrétně (přes rozdílnou historickou kontinuitu) mezi národem českým a japonským (třetí ukázka). <p>Čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák čte s porozuměním. • Žák se dokáže vžít do čteného příběhu. • Žák hledá významy neznámých slov. • Žák si rozšíří slovní zásobu a upevní schopnost hlasitého projevu (vyprávění).
<p>Cíle učební jednotky</p>	<p>Český jazyk a literatura</p> <p>RVP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. • Žák vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je. • Žák volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma. <p>Člověk a jeho svět</p> <p>RVP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické princip.





evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Hodnocení</p> <p>(Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<p>Zpětná vazba</p> <ul style="list-style-type: none"> výstupy žáků – společná tvorba vlastních příběhů korespondujících s pocity a osudy hrdinů prezentovaných ukázek jako důkazu určité kontinuity lidských (dětských) zážitků v celém spektru lidství (místně, historicky atd.). Event. tisk tohoto souboru či jeho zveřejnění jako webové prezentace. <p><i>Fáze hodnocení:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> sebehodnocení skupiny, zapojení všech členů do práce sebehodnocení jednotlivců postřehy spolužáků <p>Žáci se pokusí při společné četbě finální publikace zhodnotit svou práci i práci ostatních.</p>
<p>Popis učební jednotky</p>	<p>1. Úvod (10 min)</p> <p>Učitel žáky uvede do historických souvislostí příběhu. Pomocí otázek se žáků vyptává na jejich prekoncepty (to, co již vědí) a na to, co k tématu probírali.</p> <p>2. Čtení první části příběhu (10 min)</p> <p>Učitel vyzve žáky, aby zavřeli oči a představili si následující příběh jako ve filmu.</p> <p>Učitel žákům čte první část příběhu (Příloha A).</p> <p>Následují reflexní otázky k příběhu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Jak jste poslech prožívali? ➤ Co se vám honilo hlavou? ➤ Které konkrétní chování některé z postav příběhu se ti líbilo a proč? ➤ Které konkrétní chování některé z postav příběhu se ti nelíbilo a proč?





evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Dotvoření příběhu a sdílení (10 min)

Žáci jednotlivě vymyslí a sepíší pokračování příběhu. Dobrovolníci mohou přečíst svá pokračování.

4. Čtení druhé ukázky (15 min)

Učitel rozdá žákům nakopírované texty všech ukázek a vyzve žáky, aby si přečetli druhou část (Příloha B).

Následují reflektující otázky:

- Které konkrétní chování některé z postav příběhu se ti líbilo a proč?
- Které konkrétní chování některé z postav příběhu se ti nelíbilo a proč?

5. Rozhovor o ukázkách (10 min)

Učitel prostřednictvím otázek diskutuje s žáky nad ukázkou.

- Co jste si pomysleli a cítili, když jste přečetli první 3 věty této ukázky?
- Jak se cítily postavy v této ukázce?
- Kdo asi byla ta příbuzná?
- Které konkrétní chování některé z postav příběhu se ti líbilo a proč?
- Které konkrétní chování některé z postav příběhu se ti nelíbilo a proč?
- Jak na vás celá ukázka zapůsobila?

6. Čtení třetí ukázky (15 min)

Třída společně čte poslední ukázku (Příloha C).

Diskutuje se nad tím, co se všechno během té doby mohlo stát.

7. Dramatizace a prezentace (25 min)

Děti rozdělíme do skupinek. Každá skupinka si připraví





evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

dramatizaci některé ze situací čteného příběhu.

Ostatní hádají, o jakou situaci se jedná a jak se cítily postavy v této situaci.

8. Diskuse (25 min)

Učitel vede diskusi na téma: Proč k celé té situaci vůbec došlo a co způsobila (vznik koncentračních táborů)

Děti se pokusí vystihnout poselství a poučení dané epizody.

Děti se pokusí nalézt analogii v jiném (skutečném či umělecky ztvárněném) příběhu (učitel si může připravit ukázky).

9. Reflexe (10 min)

Varianta 1:

Děti napíší empatický dopis hrdinům příběhu, kde vyjádří své pocity a postoje. Také v něm zmíní, jak žijí dnes (v porovnání s tím, co zažili hrdinové příběhu).

Varianta 2:

Žáky rozdělíme do dvojic a vyzveme je, aby odpověděli na následující otázky:

- V jaké konkrétní situaci ve svém životě jsem se snažil dívat na svět očima druhého?
- Proč jsem to dělal? Co mi to přinášelo?
- Zažil jsem někdy, že se někdo zkoušel vcítit do mé situace? Kdy?
- Jak jsem to prožíval? Co mi to přinášelo?

10. Rozbor (10 min)

Děti své texty dobrovolně přečtou třídě. Ostatní jim podají k textu ocenění a vnesou dotazy.

Děti dále vyjadřují vše, co je dále k tématu napadá.





evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p>11. Domácí úkol (5 min)</p> <p>Děti v krátké eseji popíší a komentují vztahy (události), které v dané epizodě považují za podstatné.</p>
<p>Seznam příloh</p>	<p>Příloha A – Text č. 1</p> <p>Příloha B – Text č. 2</p> <p>Příloha C – Text č. 3</p> <p>LEVINE, Karen. <i>Hanin kufřík</i>. Praha : Portál, 2003. 117 s. ISBN 80-7178-796-5.</p>
	<p>Bc. Květoslava Brixiová</p> <p>ZŠ, MŠ a ZUŠ Jesenice</p> <p>K Rybníku 800, 252 42 Jesenice</p>
<p style="text-align: center;">Závěrečná sebereflexe učitele (následuje po odučení učební jednotky)</p>	
<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).</p>	<p style="text-align: center;">—</p>
<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p style="text-align: center;">—</p>





evropský
sociální
fond v ČR



EVROPSKÁ UNIE



MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY



OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Co bych příště udělal/a
jinak (jak bych upravil/a
tuto přípravu).

—





Text č. 1

DO DEPORTAČNÍHO CENTRA

Hana vytáhla zpod postele hnědý kufřík s podšívkou. Zabalila si spací pytel, doufala, že jí bude připomínat vůni domova, ať už pojedou jakkoli daleko. Totéž udělal Jiří. Nastrkal navíc mezi oblečení cukr a salám a také několik dárků na památku. Strýc se svou malou neteří a synovcem loučil se zlomeným srdcem. O odvoz do deportačního centra požádal svého bratra Josefa. Nedokázal tomu všemu čelit přímo. On i teta dělali, co mohli, aby skryli slzy, které se jim draly z očí, když se s Hanou a Jiřím loučili. Slíbili, že budou po skončení války na jejich návrat do Nového Města čekat. Když Josef zacinkal a koně se začali vzdalovat od domu, nikdo ze sebe nedostal slova.

Za několik hodin vysadil Josef Hanu a Jiřího před velkým domem. Přidali se k zástupu vedle vchodu. Když se dostali až k registračnímu stanovišti, nahlásili zamračenému vojákovu svá jména. Odeslal je do temné zatuchlé místnosti.

Podlaha uvnitř místnosti byla pokryta rohožemi. Hana a Jiří našli v rohu dvě volné rohože a posadili se na ně. Když se rozhlédli kolem, došlo jim, že tu nejsou téměř žádné další děti. Zato tam byly stovky židovských mužů a žen, čekajících na odsun do místa zvaného Terezín. Deportace se týkala všech.

V té budově strávila Hana s Jiřím čtyři dny a čtyři noci. Jedli zásoby z kufrů a spali na rohožích. Čas od času na ně vlídně promluvil nějaký dospělý, ale Hana ani Jiří neměli na společnost náladu. Měli jeden druhého a trávili čas čtením, povídáním a vzpomínáním na domov. A bylo to právě v této temné budově, ve které Hana 16. května 1942 s několika bonbony a pahýlem svíčky oslavila své jedenácté narozeniny...

(Z knihy: LEVINE, Karen. *Hanin kufřík*)





Text č. 2

V TEREZÍNĚ

Hana se okamžitě rozběhla přes celé náměstí ke kasárnám chlapců. „Jiří, Jiří Brady!“ volala. „Kde je můj bratr? Neviděli jste mého bratra?“ Pobíhala mezi pokoji a ptala se každého, kdo jí přišel do cesty. Hana byla natolik posedlá myšlenkou bratra najít, že dokonce otevřela dveře do koupelny. A Jiří tam opravdu byl a zabýval se svým novým řemeslem, pracoval jako instalatér. To bylo radostné shledání! Jiří odhodil své nástroje a Hana se mu vrhla do náruče. Smáli se a plakali zároveň. Otázky se hrnuly jedna za druhou. „Máš se dobře? Neslyšelas něco o tatínkovi a mamince? Dávají ti dostatek jídla?“ Od té doby nevynechali jedinou příležitost k tomu, aby mohli být spolu. Jiří bral svou odpovědnost staršího bratra vážně. Cítil, že je povinen se o sestru starat a udělat vše pro to, aby ji uchránil před problémy. Do chvíle, než se znovu setkají s rodiči, chtěl, aby byla pokud možno šťastná a zdravá. Také Hana byla Jiřímu velmi oddaná. V Terezíně, kde nikdy nebylo dostatek jídla, dostávaly děti jednou týdně malou buchtu. Hana ji nikdy nesnědla. Přinesla ji Jiřímu, aby byl silný a stále tak milý.

Jednoho dne objevila známou tvář. Dávná vzdálená příbuzná, žena, která sama vlastní děti neměla. Zprvu byla Hana nadšená z toho, že ji vidí. Vše, co jí připomínalo domov, vše, co ji nepatrně přibližovalo k mamince a tatínkovi, to vše jí bylo útěchou. Ale najednou se jí začalo zdát, že ať se pohne kamkoli, ta žena na ni číhá. Kdykoli Hana někam odbočila, odbočila tam také ta žena. Hladila ji po tváři, líbala ji. A jednoho dne zašla příliš daleko.

„Pojď sem, maličká,“ řekla, držíc Hanu za ruku. „Pamatuješ na krásné chvíle, které jsme spolu prožily? Nestyd' se. Nemusela bys být tak osamělá. Můžeš za mnou přicházet každý den. A můžeš mi říkat maminko.“ „Ale já mám maminku!“ vykřikla Hana. „Jdi pryč! Nech mě.“ Hana už tu ženu nechtěla nikdy vidět. Strašlivě jí maminka chyběla a nikdo na celém světě ji nemohl nahradit.

(Z knihy: LEVINE, Karen. *Hanin kuffřík*)





INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Text č. 3

TOKIO 2001

Nakonec se přece jen všichni dočkali. Jiří Brady přijel. A s ním i jeho sedmnáctiletá dcera, Lara Hana.

Děti se okamžitě utišily. Budova centra byla plná, všichni se tísnili kolem Jiřího. Podle japonského zvyku se mu ukláněli. Jiří se uklonil také. Akira Jiřímu věnoval krásný barevný věnec. Všechny děti se strkaly, aby mohly být u Jiřího co nejbliž. Slyšely o něm během posledních měsíců od Fumiko tolik, že se nemohly dočkat, až ho uvidí tvář v tvář

Jiří, obklopen dětmi uviděl Hanin kufřík poprvé po více než půl století.

Vtom ho zaskočilo neovladatelné dojetí. To je ten kufřík, který patřil jeho malé sestřičce. Tady vpravo je napsáno její jméno. Hana Brady. Jeho krásná, statečná, rozpustilá, velkorysá sestra, která měla tak ráda legraci. Musela zemřít tak mladá a takovým strašlivým způsobem. Jiří sklonil hlavu a nechal po tváři volně stékat slzy.

Za několik minut vzhlédl a zadíval se na svou dceru. Zadíval se na Fumiko, která tak dlouho pátrala po Haně a snažila se oživit její příběh a najít i jeho samotného. A viděl i tváře všech těch malých japonských dětí, tváře plné očekávání, protože Hana se pro ně stala nesmírně důležitou, blízkou a živou.

Jiří si náhle uvědomil, že jedno z Haniných přání se vlastně uskutečnilo. Stala se učitelkou. Díky ní, jejímu kufříku a celému příběhu se tisíce japonských dětí dověděly o hodnotách, které Jiří pokládal za nejdůležitější, o toleranci, úctě a soucitu. Jaký obrovský dar mi Fumiko a děti daly, pomyslel si. A jakou poctu prokázaly Haně.

(Z knihy: LEVINE, Karen. *Hanin kufřík*)

